

Biljna proizvodnja u 2017. godini^(P)

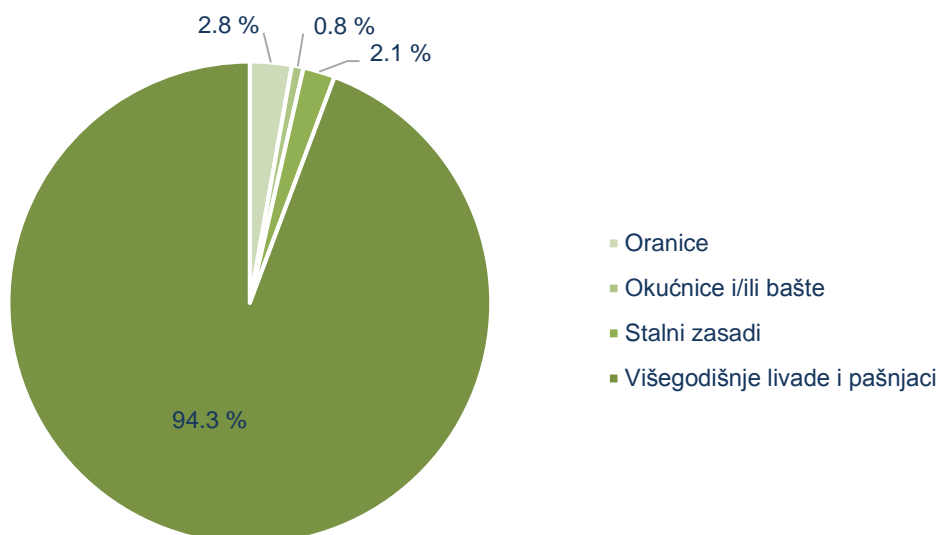
Korišćeno poljoprivredno zemljište u 2017. godini iznosi 256 361,2 ha, što u odnosu na 2016. godinu predstavlja rast od 0,2%. U ukupnom korišćenom poljoprivrednom zemljištu preovladavaju površine višegodišnjih livada i pašnjaka sa učešćem od 94,3%, dok su oranice zastupljene sa 2,8%, stalni zasadi 2,1% i okućnice 0,8%. U odnosu na 2016. godinu površina višegodišnjih livada i pašnjaka bilježi rast za 0,2%, oranica za 0,8% i okućnica za 4,2%, dok stalni zasadi bilježe pad od 0,3%.

Ostvarena proizvodnja pšenice u 2017. godini iznosila je 2 462,5 t, što je za 4,6% više u odnosu na 2016. godinu.

Povećanje proizvodnje bilježe i sljedeće kulture: raž (za 7,6%), kukuruz za zrno (za 2,2%), paradajz (za 6,8%), lubenica (za 0,7%) i kupus (za 1,5%). Ukupna proizvodnja krompira u 2017. godini smanjena je za 7,3%. Takođe, smanjenje proizvodnje bilježi i paprika za 2,9%.

U odnosu na 2016. godinu povećana je ukupna proizvodnja breskve, dok se smanjila proizvodnja masline, kruške, šljive, jabuke, kao i grožđa.

Grafikon 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište, 2017. godina

^(P) - Podaci su preliminarni za 2016. i 2017. godinu.

Tabela 1. Korišćeno poljoprivredno zemljište po kategorijama

			ha
	2016	2017	Indeksi <u>2017</u> <u>2016</u>
Korišćeno poljoprivredno zemljište	255 845,8	256 361,2	100,2
Oranice	7 103,9	7 162,6	100,8
žita za zrno	2 372,5	2 420,9	102,0
krompir	1 612,7	1 616,0	100,2
povrće, lubenice i dinje	1 274,5	1 302,1	102,2
krmno bilje	1 680,4	1 619,2	96,4
ostalo bilje na oranicama i ugari	163,8	204,4	124,8
Okućnice i/ili bašte	1 922,4	2 003,8	104,2
voće	778,7	787,6	101,1
vinogradi	116,4	116,3	99,9
krompir	537,5	538,0	100,1
povrće	489,8	561,9	114,7
Stalni zasadi	5 486,3	5 470,4	99,7
Voćnjaci	2 551,4	2 548,1	99,9
Voćnjaci-ekstenzivni	1 217,6	1 214,4	99,7
Voćnjaci-plantažni	1 333,8	1 333,8	100,0
Vinogradi-plantažni	2 860,4	2 850,0	99,6
Rasadnici	74,5	72,3	97,0
Višegodišnje livade i pašnjaci	241 333,2	241 724,4	100,2

Tabela 2. Proizvodnja žita, krompira i krmnog bilja na oranicama

	Požnjevena površina, ha		Indeksi <u>2017</u> <u>2016</u>	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2017</u> <u>2016</u>	Prinos, t/ha	
	2016	2017		2016	2017		2016	2017
Pšenica	747,1	766,3	102,6	2 353,8	2 462,5	104,6	3,2	3,2
Raž	183,9	181,7	98,8	391,1	421,0	107,6	2,1	2,3
Ječam	385,9	394,9	102,3	1 067,8	1 073,2	100,5	2,8	2,7
Ovas	207,1	209,9	101,4	557,0	550,9	98,9	2,7	2,6
Kukuruz za zrno	628,1	641,6	102,1	2 649,9	2 707,6	102,2	4,2	4,2
Ostala žita za zrno	220,4	226,4	102,7	580,5	569,1	98,0	2,6	2,5
Krompir	1 612,7	1 616,0	100,2	29 916,6	27 500,6	91,9	18,6	17,0
Djetelina	375,2	373,1	99,4	2 488,3	2 392,5	96,1	6,6	6,4
Lucerka	367,8	368,6	100,2	2 190,7	2 262,9	103,3	6,0	6,1
Ostalo krmno bilje	993,1	991,1	99,8	10 143,2	10 245,7	101,0	10,2	10,3

Tabela 3. Ukupna proizvodnja povrća, lubenica, dinja i krompira

	Požnjevena površina, ha		Indeksi <u>2017</u> <u>2016</u>	Proizvodnja, t		Indeksi <u>2017</u> <u>2016</u>	Prinos, t/ha	
	2016	2017		2016	2017		2016	2017
Crni luk	133,7	134,9	100,9	2 473,4	2 667,9	107,9	18,5	19,8
Kupus	379,5	381,3	100,5	12 257,5	12 439,9	101,5	32,3	32,6
Paradajz	139,6	143,8	103,0	4 464,1	4 767,7	106,8	32,0	33,2
Paprika	229,6	227,6	99,1	5 643,8	5 479,2	97,1	24,6	24,1
Krastavac	63,9	65,8	102,9	1 962,5	1 894,7	96,5	30,7	28,8
Lubenice	419,9	420,5	100,1	17 412,7	17 538,0	100,7	41,5	41,7
Dinje	58,2	60,1	103,3	1 744,8	1 724,6	98,8	30,0	28,7
Krompir	2 150,2	2 154,0	100,2	39 504,4	36 631,3	92,7	18,4	17,0
Ostalo povrće	365,9	389,3	106,4	6 685,2	6 545,2	97,9	-	-
Pasulj	101,2	98,9	97,7	931,7	931,1	99,9	9,2	9,4

Tabela 4. Proizvodnja voća, citrusa i maslina

	2016		2017		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2017</u> <u>2016</u>
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Šljive	13 127,6	1 587,6	9 888,1	1 044,5	75,3
Jabuke	7 968,1	1 638,3	5 371,8	1 346,8	67,4
Kruške	2 612,7	431,6	2 063,1	389,1	79,0
Breskve	884,6	797,2	1 279,7	1 235,7	144,7
Mandarine	4 485,0	3 449,5	2 753,8	2 347,2	61,4
Masline	766,5	412,0	758,6	417,1	99,0

Tabela 5. Proizvodnja grožđa

	2016		2017		Indeksi ukupne proizvodnje <u>2017</u> <u>2016</u>
	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	Proizvodnja - ukupno, t	Od toga proizvodnja na plantažama, t	
Ukupno	30 153,0	28 925,4	23 481,7	22 201,9	77,9

Tabela 6. Proizvodnja sijena na livadama

	Površina, ha		Indeks <u>2017</u> <u>2016</u>	Proizvodnja, t		Indeks <u>2017</u> <u>2016</u>	Prinos, t/ha	
	2016	2017		2016	2017		2016	2017
Livade	72 819,9	73 252,2	100,6	194 738,8	196 507,2	100,9	2,7	2,7

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Pravni osnov

Istraživanje se sprovodi na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list Crne Gore”, br. 18/12), a u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2017. godinu („Sl. list Crne Gore”, br. 6/17). Prilikom izrade Instrumenata za sprovođenje istraživanja o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa korišćena je Reglativa 543/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta i Priručnik za sprovođenje godišnjih istraživanja statistike biljne proizvodnje.

Cilj istraživanja

Istraživanjem o ostvarenim prinosima kasnih usjeva, voća i grožđa prikupljaju se podaci o površinama poljoprivrednog zemljišta po kategorijama korišćenja, zasijanim i požnjevenim površinama po pojedinim usjevima, ostvarenoj proizvodnji ratarskih kultura, povrća, voća i grožđa.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćene poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) i porodična poljoprivredna gazdinstva koja se bave biljnom proizvodnjom. Podaci za poljoprivredne organizacije (poljoprivredna preduzeća i zemljoradničke zadruge) prikupljani su izvještajnom metodom, a za porodična poljoprivredna gazdinstva anketnom metodom.

Definicije

Korišćeno poljoprivredno zemljište obuhvata oranice, okućnice i/ili bašte, voćnjake, vinograde, rasadnike, livade i pašnjake bez obzira na tip vlasništva (vlastito zemljište ili zemljište uzeto u zakup).

Oranice su površine zemljišta koje se redovno obrađuju i usjevi se siju/sade prema određenom redosledu (plodored). Na oranicama se gaje žita, industrijsko bilje, krompir, krmno bilje, povrtarsko bilje, cvijeće i sjeme i rasad.

Okućnice i/ili bašte su površine na kojima se gaje biljne kulture (različite vrste povrća, krompir, voće i vinova loza) namijenjene za ishranu članova gazdinstva i uglavnom nijesu namijenjeni za prodaju. Samo povremeni višak proizvoda sa ovih površina prodaje se izvan gazdinstva.

U ostala žita za zrna uključena je: heljda, proso, sirak i dr.

U ostalo krmno bilje uključeno je: kukuruz za zelenu masu, travne smješe, travno djetelinske smješe, stočna repa i dr.

U ostalo bilje na oranicama uključeno je: industrijsko bilje, cvijeće i ukrasno bilje i proizvodnja sjemena i rasada.

Ostalo povrće uključuje: mrkvu, bijeli luk, karfiol, brokoli, kelj, salata, spanać, patlidžan, tikvice i dr.

Požnjevena površina je površina sa koje je požnjeven usjev i ubran prinos.

Plantažni voćnjaci su površine pod voćnim stablima sa određenim razmakom između redova i u redu. U njima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu se sprovode ostale agrotehničke mjere.

Ekstenzivni voćnjaci su poluintenzivni ili ekstenzivni voćni zasadi namijenjeni uglavnom za sopstvenu potrošnju. Uključena su stabla koja se nalaze u dvorištima, na okućnicama, međama, uz puteve idr, kao i stabla različitih voćnih vrsta. Površina ekstenzivnih voćnjaka upisuje se samo ako površina nije upisana kao livada i u slučaju ako je ekonomska vrijednost voćnjaka veća.

Vinogradi su zasadi vinove loze namijenjeni za proizvodnju grožđa.

Plantažni vinogradi – površine pod vinovom lozom sa određenim razmakom između čokota, u kojima se može vršiti mehanizovana obrada i po pravilu sprovode se ostale agrotehničke mjere.

Rasadnici su površine zemljišta na kojima se uzgajaju mlade drvenaste biljke namijenjene za kasnije presađivanje, a obuhvataju: voćne sadnice, sadnice vinove loze, ukrasnog bilja i šumskog drveća.

Livade – zemljište koje se trajno (pet ili više godina) koristi za rast zelene stočne hrane i nije uključeno u plodored.

Pašnjaci – zemljište koje se koristi za ispašu stoke.

Konačni podaci o biljnoj proizvodnji za 2016. i 2017. godinu biće objavljeni sa objavljivanjem konačnih podataka Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gazdinstava u Crnoj Gori.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811; telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Milica GLOMAZIĆ

Tel. +382-20-230-937

e-mail: contact@monstat.org